

DENB 2441
DENA 2441

SECOND PUBLIC EXAMINATION

HONOUR SCHOOL OF ENGLISH LANGUAGE AND LITERATURE 2009

COURSE I AND COURSE II
Paper 8 (h) and B16 Old Norse Texts

TRINITY TERM 2009

Monday, 18 May, 9.30 a.m. – 12.30 p.m.

Time allowed – Three hours

Answer Question 1 and *two* others. You should pay attention in your answers to the precise terms of the questions, and should not write substantially on the same text in more than one essay.

Do not turn over until told to do so.

Answer Question 1 and two others:

1. Translate three of the following passages, adding brief notes on any points of literary and/or linguistic interest:

(a) Nú ríðr Þorvarðr til Espihóls, ok varu menn eigi upp risnir, er þeir kómu þar. Hann hitti Þórarin ok spyrr: 'Hverja meðferð ætti þér at hafa, skulu þér nokkura sætt bjóða Glúmi um vígsmálit?' Þórarinn svarar: 'Vant ætlu vér þat, at bjóða Glúmi sætt.' Þorvarðr segir: 'Hvárt er til búit vígsmálit?' Þórarinn svarar: 'Ekki hefi ek til spurt, eða hvat veiztu af?' Hann segir: 'Már fór í morgin með átjánda manni í málatilbúnað, en Glúmr sat við séttu manni heima, ok væri nú fullgóð fong á at rétta hlut sinn; ok því tekss yðr lítt, at þér gerið eigi slík hvatræði sem Glúmr.' Þórarinn svarar: 'Ekki nenni ek at búa tyllisakir hér í móti.' Þorvarðr segir: 'Á þat er at líta, hvárt nokkur var sökin eða engi, áðr Steinólfr var dreppinn, hefir hann eigi fift konu hans? Vist ætla ek, at slík mál þykki eigi engis verð.' Þórarinn svarar: 'Illt þykki mér með slíku máli at fara.' Hann segir: 'Hvat er síkt at tala? Kom Glúmi fyrir nokkut, er hann óhelgaði Sigmund mág yðvarn, ok er nú ok einsætt at láta eigi svá auvirðask.' Þórarinn segir: 'Eigi imunda ek vita, nema þat væri ráð.'

(b)

Kom þar af veiði
veðreygr skyti.
Slagfiðr ok Egill
sali fundo auða,
gengo út ok inn
ok um sáz.

Austr skreið Egill
at Qlrúno,
en suðr Slagfiðr
at Svanhvító,
en einn Völundr
sat í Úlfðolom.

Hann sló gull rautt
við gím fastan,
lukði hann alla
lindbáuga vel.
Svá beið hann sinnar liós[s]ar
kvánar,
ef hánom koma gerði.

Þat spyrr Niðuðr,
Niára dróttinn,
at einn Völundr
sat í Úlfðolom.
Nóttom fóro seg[g]er,
negldar vóro brynior,
skildir bliko þeira
við enn skarða mána.

(c)

‘Kallaraðu síðan
til kniá þinna
Erp né Eitil,
þlreifa tvá—
séraðu síðan
í seti miðio
gullz miðlendr
geira skepta,
mana meita
né mara keyra.’

Ymr varð á bekkiom,
afkárr sognr virða,
gnýr und guðvefiom:
gréto børn Húna,
nema ein Guðrún,
er hon æva grét
bræðr sína berharða
ok buri svása,
unga, ófróða,
þá er hon við Atla gat.

Gulli seri
in gaglbiarta,
hringom rauðom
reifði hon húskarla.
Skop lét hon vaxa,
en skíran málm vaða—
æva flióð ekki
gáði fiarghúsa.

(d)

Þá spurði Haraldr konungr: ‘Hverju launaði Sveinn konungr þér dýrit?’ Auðun svarar: ‘Því, herra, at hann þá at mér.’ Konungr sagði: ‘Launat mynda ek þér því hafa. Hverju launaði hann enn?’ Auðun svarar: ‘Gaf hann mér silfr til suðrgöngu.’ Þá segir Haraldr konungr, ‘Morgum mónum gefr Sveinn konungr silfr til suðrgöngu eða annarra hluta, þótt ekki færí honum gørsimar. Hvæt er enn fleira?’ ‘Hann bauð mér’, segir Auðun, ‘at gørask skutilsveinn hans ok mikinn sóma til míni at leggja.’ ‘Vel var þat mælt’, segir konungr, ‘ok launa myndi hann enn fleira.’ Auðun sagði, ‘Gaf hann mér knorr með farmi þeim er hingat er bezt varit í Noreg.’ ‘Þat var stórmannligt’, segir konungr, ‘en launat mynda ek þér því hafa. Launaði hann því fleira?’ Auðun sagði, ‘Gaf hann mér leðrhosu fulla af silfri ok kvað mik þá eigi félauzan, ef ek helda því, þó at skip mitt bryti við Ísland.’ Konungr sagði: ‘Þat var ágætliga górt, ok þat mynda ek ekki górt hafa: lauss mynda ek þykkjask, ef ek gæfa þér skipit. Hvárt launaði hann fleira?’

2. Comment on *four* of the following passages:

(a)

Betra er lifðum
en sé ólifðum.
ey getr kvíkr kú;
eld sá ek upp brenna
auðgum manni fyrir.
en úti var dauðr fyr durum.

Halti riðr hrossi,
hjordi rekri handarvanr,
daufr vegr ok dugir:
blindr er betri
en brenndr sé;
nýtr manngi nás.

Sonr er betri,
þótt sé síð of alinn,
eptir genginn guma;
sjaldan bautarsteinar
standa brautu nær
nema reisi niðr at nið.

Tveir ro eins herjar;
tunga er hófuðs bani;
er mér í heðin hvern
handar væni.

(b)

Oddr svaraði, "En ek nenni eigi at gista Óðin í kveld, ok skulu
þessir allir dauðir berserkir, áðr kveld sé, en vit tveir lifa."

Petta viðrmæli þeira sanna þessar vísur, er Hjálmarr kvað:

Fara halir hraustir
af herskipum,
tólf menn saman
tírarlausir;
vit munum í aptan
Óðin gista
tveir fóstbrœðr,^b
en þeir tólf lifa.

(c) Hapt sá hón liggia
undir Hveralundi,
lægiarn[s] líki
Loka áþekkian.
Par sitr Sigyn,
þeygi um sínom
ver velglýioð.

Vitoð ér enn, eða hvat?

(d) En Porkell heyrir hvert orð,
þat er þær mæltu, ok tekr nú til orða, er þær hættu:

1. „Heyr undr mikit,
heyr örlygi,⁴
heyr mál mikit,
heyr manns bana,

eins eða fleiri“ — ok gengr inn eptir þat. Þá tekr Auðr til orða: „Opt stendr illt af kvennahjali, ok má þat vera, at hér hljótisk af í verra lagi, ok leitum okkr ráðs.“

(e) Þá kvað Pormóðr vísu:

40. Emkak rauðr, en rjóðum
ræðr grønn Skogul manni
haukasetrs en hvíta;
hyggr fár of mik sáran;
hitt veldr mér, at meldrar
morðvenjanda Fenju
djúp ok danskra væpnar
Dagshríðar spor —

Ok er hann hafði þetta kveðit, þá andaðisk hann standandi við vandbálkinn ok fell eigi fyrr til jarðar en hann var dauðr. Haraldr konungr Sigurðarson fylldi vísunu, er Pormóðr hafði ort. „Dagshríðar spor svíða,“ sagði hann, „svá myndi skáldit vilja kveðit hafa.“ Nú lýkr þar ævi Pormóðar með þessum atburðum, sem nú váru sagðir.

(f) Þá mælir Þriði: ‘Fyrst var þó sá heimr í suðrhálfu er Muspell heitir. Hann er ljóss ok heitr. Sú átt er logandi ok brennandi, er hann ók ófærr þeim er þar eru útlendir ok eigi eigu þar óðul. Sá er Surtr nefndr er þar sitr á lands enda til landvarnar. Hann hefir loganda sverð, ok í enda veraldar mun hann fara ok herja ok sigra öll goðin ok brenna allan heim með eldi. Svá segir í Völuspá:

Surtr ferr sunnan
með sviga lævi.
Skinn af sverði
sól valtíva.
Grjótbjorg gnata
en gifr rata.
Troða halir Helveg,
en himinn klofnar.’

3. *Either* (a) “In *Viga-Glúms saga* there are digressions, it is true, but these do not interfere seriously with the unity of the plot”. Discuss.

Or (b) How important are the verses in the narrative of *Viga-Glúms saga*?

4. “We can never know Auðun’s motives for his hare-brained scheme of presenting a white bear to the King of Denmark”. Discuss.

5. “The style and meter of *Atlakviða* present something of a mosaic, so much so that multiple authorship has been suggested”. Make a case for or against multiple authorship of the poem.

6. *Either*. (a) “There is a steady harmony and pace to *Völundarkviða*. This harmony is strengthened by the many repetitions and reminiscences that bind the poem with echoes”. Discuss.

Or (b) Compare and contrast either *Völundarkviða* or *Atlakviða* with any other versions of their subject matter you have come across.

7. *Either* (a) Write about the presentation of the heroic ideal in either *Fostbræðra saga* or *Gísla saga*

8. *Or* (b) Write about the function of poetry in either *Fostbræðra saga* or *Gísla saga* or *Hervarar saga*, or compare and contrast any two of these texts in this respect.

9. “The poet [of Old Norse wisdom poetry] was required to describe pungently and memorably the kind of behaviour appropriate to gods and heroes”. Did he succeed in *Hávamál*?

10. “In *Völuspá*, the gods are viewed as awesome, remote and mysterious beings. Man’s life is thought of as essentially tragic; an inexorable fate constantly threatens to snatch him away to a cold and cheerless afterworld”. Consider any part of this assessment, in relation to *Völuspá* or any other Old Norse text you have read.

11. *Either*. (a) Write on the significance of the title *Gylfaginning*.

Or (b) “Snorri’s *Gylfaginning* is an overarching narrative which attempts to accommodate a mass of poetic allusions and quotations”. Is the attempt successful?

12. Write on *one* of the following in any of the texts prescribed for study on this paper: death; marriage; revenge; betrayal; loyalty.